

**KÖTT & CHARKUTERI
FÖRETAGEN**

Swedish Meat Industry Association

Remissvar LI2025/01164

Stockholm 2025-10-06

Magnus Därth
Kött- och Charkuteriföretagen
Box 5501
114 85 Stockholm
remiss@kcf.se
08-762 65 33

Kött- och Charkuteriföretagens remissvar på förslag till en ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan - SOU 2025:64

Kött- och Charkuteriföretagen (KCF) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet SOU 2025:64.

KCF är den samlande branschorganisationen för svenska företag inom slakt, styckning och charkuteritillverkning. Vi representerar cirka 70 medlemsföretag som tillsammans omsätter drygt 34 miljarder kronor och sysselsätter närmare 10 000 personer i hela landet. Våra medlemmar står för cirka 20 procent av den svenska livsmedelsindustrin och spelar en nyckelroll i livsmedelsförsörjningen och beredskapen i Sverige. Kött- och charkuteriföretag är också den specialistbransch som möter flest regler och mest kontroll. På de större slakterierna är Livsmedelsverkets personal närvarande 100 % av tiden verksamheten är i gång. Detta är en unik förutsättning som samtidigt gett våra medlemmar stora insikter i hur Sveriges livsmedelskontroll fungerar.

Kött- och Charkuteriföretagens övergripande kommentarer

KCF vill inleda med att betona att utredningens direktiv, som anger utredningens uppdrag, inte utformades på ett sätt som möjliggjorde för utredning att föreslå det som vore bäst för Sverige och för den svenska livsmedelskedjan, nämligen en samlad myndighet för hela livsmedelskedjan. Utredningsdirektivets begränsningar och tydliga exkluderande av vissa kontrollområden tvingade dessvärre utredningen att föreslå en icke-optimal lösning. Det beklagar KCF som anser att det bästa vore en samlad myndighet för hela livsmedelskedjan från jord till bord.

I avsnittet *18.6 En kontrollmyndighet för hela livsmedelskedjan vore det bästa alternativet* konstaterar utredningen själv just detta. Det är också något som hela utredningsarbetet bekräftade, men utredningsuppdraget var för snävt. Även den tidigare utredningen *Trygg med vad du äter (SOU 2009:8)* underströk också behovet av en sammanhållen myndighetsstruktur.

I en samlad myndighet kan formerna för ledning och styrning utvecklas. Att ha rådighet och kunna agera i hela landet inom alla de områden som omfattas skulle ha positiva effekter för möjligheten att anpassa sig efter ny lagstiftning och andra förändringar i omvärlden. Både regelutveckling och likvärdigheten i kontrollen skulle underlättas och myndighetsstrukturen skulle på allvar kunna stödja svensk livsmedelsproduktion i linje med målen för Livsmedelsstrategin. Detta är insikter som regeringen måste ta med sig i det fortsatta arbetet.

KCF vill understryka behovet av att en långsiktig plan på en samlad myndighet för hela livsmedelskedjan från jord till bord nu sätts och successivt implementeras.

KCF vill också understryka att utredningsdirektivet dras med ytterligare en begränsning som hindrar en optimal lösning för stärkt konkurrenskraft och ökad svensk livsmedelsproduktion – kravet att utredning ska bygga på principen om full kostnadstäckning avseende kontrollavgifter. Den rimliga målsättningen att för att nå målen i utredningsdirektivet om *”att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan ...som säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor...”* och att *”regelbörda och administrativa kostnader behöver minska”* är att helt slopa principen om full kostnadstäckning. Det hade förhindrat de otillbörliga konkurrensfördelar som nu ges till väldigt små företag utan att det ger någon mätbar effekt på varken livsmedelsproduktion, livsmedelsberedskap eller sysselsättning. Förslaget strider dessutom mot målsättningen i utredningsdirektivet att avgifterna ska vara *”likvärdiga inom en och samma bransch”*. Färre och enklare avgifter är bättre för alla svenska livsmedelsföretag och skulle också innebära en lättnad som skulle få effekt på livsmedelsproduktionen. Nuvarande läge,

även efter utredningens förslag är att olika delar av livsmedelskedjan kommer betala olika avgifter för kontroll inom samma kontrollområde, ex. djurskydd. Principen om full kostnadstäckning driver dessutom på mot ett högre antal avgiftsändringar och -remisser, eftersom avgifterna hela tiden måste justeras när kostnaderna ändras och detta bidrar till att öka företagens administrativa börda och minskar avgifternas förutsägbarhet. Tvärtom vad utredningen påstår leder dessutom principen om full kostnadstäckning inte till högre effektivitet på myndigheterna. När alla kostnadsökningar kan föras vidare till företagen finns inga skäl för myndigheterna att vara effektiva. Det har de senaste årens diskussioner om avgifter för veterinärkontroll på slakteri och diskussion om vad som får ingå i avgiften, tydligt visat. KCF anser därför att principen om full kostnadstäckning för avgiftsuttag i kontrollen av livsmedelskedjan helt bör slopas.

Kött- och Charkuteriföretagens detaljerade synpunkter

Med det ovan sagda och som ett steg på vägen välkomnar vi följande förslag i utredningen:

- Livsmedelsverket får ansvaret för kontrollområde livsmedel
- Jordbruksverket får ansvar för kontrollområde ABP och foder
- Ökad uppgiftsskyldighet mellan dessa myndigheter
- Gemensamt anläggningsregister och digital tjänst för godkännande och anmälan om registrering.
- Avgifter för kontrollprogram tas bort från 1/1 2027. Detta är något som Livsmedelsverket och branschen föreslagit länge.
- Sänkta avgifter för exportgodkännande
- Kontrollavgifter och godkännandavgifter sänks för 853-anläggningar, men sänkningen är inte tillräckligt omfattande för att ge verklig effekt på konkurrenskraft och sysselsättning. Förslaget om sänkta kontrollavgifter bara för anläggningar med produktion under 200 ton leder till otillbörliga konkurrensfördelar och missar målet om enhetlighet i avgifterna.
- Regler om samverkan, samordning och dialog med branschintressenter
- Undvika överimplementering av EU lagstiftning
- Ökat tryck på att principen om proportionalitet behöver säkerställas vid frågor om regelefterlevnad och sanktioner på ett konsekvent sätt vid alla typer av kontroller.
- Underlätta införande av den i SOU2024:44 (fuskkontrollen) föreslagna organisationen för stärkt kontroll i livsmedelskedjan.
- Tydliggörande av vilken myndighet som vägleder inom olika kontrollområden
- Lösning av problemet med många små kommunala kontrollmyndigheter för livsmedelskontrollen. Kommunernas resurser kan då fokusera på miljökontrollen.
- Snabbare hantering av akuta frågor som t.ex. smittspårning och livsmedelsfusk underlättas av en central organisation som inte hindras av geografiska gränser.
- KCF stödjer att djurägarens ställning stärks särskilt när det gäller ärenden om misstanke om djurskyddsbrott. Djurägaren och slakteriet måste skyndsamt informeras under pågående handläggning så att nödvändiga åtgärder för att säkra ett gott djurskydd kan vidtas på gård så snabbt som möjligt. KCF medverkar även gärna i det fortsatta arbetet som Livsmedelsverket föreslås genomföra för att ta fram förslag om djurägarens ställning inom Livsmedelsverkets kontrollområde.
- Utredningens förslag om dialog med branscher och aktörer i livsmedelskedjan är mycket bra och särskilt att de ska följas upp och redovisas. Myndigheternas verksamhet kommer att bli bättre och mer ändamålsenlig ju mer dialog man har med branschföreträdare just för att kännedomen om verksamheterna kommer att öka.
- Avslutningsvis ser vi positivt på att regeringen i sin budgetproposition har identifierat att en ny kontrollorganisation behöver mer resurser än det som förslås i utredningen.

Följande punkter är vi mycket tveksamma till även som övergångslösning:

- Att samla all djurskyddskontroll i samband med slakt hos Livsmedelsverket.

Detta avsnitt lägger för stor vikt vid att rätta till en teknisk detalj, att det inte är officiella veterinärer som utför delar av kontrollen på slakteri, i stället för att sätta enkla regler och likriktning för företagen i fokus. KCF anser att förändringar för djurskyddet på slakteri bör vänta tills förverkligandet av en samlad myndighet för hela livsmedelskedjan kan ske. Att ändra i dessa delar medför inte tillräckliga förbättringar och vi har fortfarande tre myndigheter involverade i kontrollen av djurskydd i livsmedelskedjan, vilket på ett mycket menligt sätt försämrar möjligheterna att få likvärdiga bedömningar och främja en animalieproduktion i Sverige. Utredningen föreslår dessutom att Jordbruksverket på Länsstyrelserna ska få utse officiella veterinärer och i och med detta faller ett av de grundläggande argumenten för förändringen. Utredningens förslag innebär att Jordbruksverket fortsätter vara central behörig myndighet för djurskydd och regelutvecklar, samordnar och vägleder på djurskyddsområdet, Länsstyrelserna fortsätter ansvara för djurskydd på gård och Livsmedelsverket tar över operativt kontrollansvar på slakteri. Detta är inte ett upplägg som är ett steg i rätt riktning.

Det faktum att ansvaret ligger kvar på olika myndigheter, men att kontrollansvar kan överlåtas till Livsmedelsverket i flera fall, understryker att det som föreslås inte är strukturellt optimalt. KCF anser att det finns fler kopplingar mellan djurskydd på gård och på slakteri, inklusive djurtransporter, än kopplingar mellan livsmedelssäkerhet och djurskydd. Djurskyddskontrollerna riskerar även med utredningens förslag kantas av olika bedömningar och övriga otydligheter avseende styrning och samordning. Djurskydd och djurskyddsärenden är något som KCF ser extremt allvarligt på och det måste finnas en mycket likriktad och samordnad bedömning i dessa ärenden. Det gör att vi avstyrker utredningens förslag gällande djurskydd i samband med slakt.

- Att viss kontroll är avgiftsfri för vissa typer av företag och inte för andra, t.ex. ABP- och djurskyddskontroll.
- Organisationen av ABP-kontroll framstår fortfarande som rörig.
- Att organisationsförändringen ska träda i kraft redan 1/1 2028. Det är en stor omorganisation och kommer troligen krävas längre förberedelsetid för att få ett bra resultat.
- Att kostnadsberäkningen för genomförandet av omorganisationen bara omfattar 2027. Vi tror att staten kommer behöva tillföra medel under flera år för att få den nya organisationen på plats och vi ser en risk med att icke finansierade kostnader kommer att drabba företagen i form av ökade avgifter.

Viktiga områden som kräver utveckling vid en implementering av förslaget

- Uppsökande kontroller för att säkerställa att alla företag är registrerade och följer reglerna så att alla konkurrerar på samma villkor. (Livsmedelsfusk)
- Inkludera i omorganisationen även de delar som inte har ingått i utredningen så som kontroll av skyddade beteckningar och ekologisk produktion.
- Branschen behöver involveras kontinuerligt i hur förändringarna ska genomföras, som exempelvis var inspektörerna ska placeras rent geografiskt.

Kött- och Charkuteriföretagen deltar gärna i det fortsatta utvecklingsarbetet mot en bättre och mer likvärdig kontroll som stärker en ökad svensk livsmedelsproduktion.